

Møte tirsdag den 24. april kl. 12.30

President: Gunnar Skaug

Dagsorden (nr. 32):

1. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Lodve Solholm og Ulf Erik Knudsen om lov om opphevelse av lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (Innst. O. nr. 66 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:55 (2000-2001))
2. Referat

Sak nr. 1

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Lodve Solholm og Ulf Erik Knudsen om lov om opphevelse av lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (Innst. O. nr. 66 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:55 (2000-2001))

Signe Øye (A) (ordfører for saken): Dokument nr. 8:55 og Inst. O. nr. 66 gjelder et lovforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Lodve Solholm og Ulf Erik Knudsen om opphevelse av lov om eiendomsskatt til kommunene.

Eiendomsskatt er en ren kommunal skatt. Det er kommunepolitikere i kommunene som selv avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt eller ikke i den enkelte kommune, og på hvilket nivå den skal ligge. Det er også opp til kommunestyrene å bestemme hvilke objekter det skal skrives ut eiendomsskatt på. Dette vil jeg si er med på å vitalisere lokalpolitikken og synliggjøre politiske forskjeller på partiene.

Eiendomsskatt har vært en viktig inntektskilde som en del kommuner benytter seg av. Det ville være helt urimelig og en overstyring fra Stortinget dersom flertallet skulle gå inn for å frata kommunepolitikere denne inntektsmuligheten, spesielt fordi forslagsstillerne ikke samtidig foreslår tiltak for å kompensere for bortfallet av skatten. Det er også slik, som forslagsstillerne skriver, at dersom en skal frata kommunene mulighetene til å kreve inn eiendomsskatt på f.eks. kraftverk, vil dette først og fremst ramme små, fattige kommuner i distriktene. Å tro at dette kan kompenseres ved at det gis økonomisk kompensasjon gjennom endringer i inntektssystemet eller gjennom justeringer av satsene for naturressursskatten, er tull; det er bare å ta fra andre kommuner. Det er neppe populært og vil igjen ramme andre kommuner som heller ikke har så god økonomi.

Heldigvis går hele komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet, inn for å avvise forslaget. Selv Høyre, som ikke ivrer etter å innkreve skatter, er med på å avvise dette forslaget med bakgrunn i at dette skal lokalpolitikere selv få bestemme. Her skal de ikke overstyres av Stortinget, slik Fremskrittspartiet vil.

Kenneth Svendsen (Frp): Eiendomsskatten er ikke lenger begrunnet i å skulle være en betaling for kommu-

nale tjenester knyttet til fast eiendom, idet det innkreves egne avgifter for kommunens utgifter til vei, vann, avløp, renovasjon og feiing. Eiendomsskatten er således en ren fiskal skatt, og har det særpreg at den rammer tilfeldig på grunn av tilfeldige takstansettelser. Eiendomsskatten tar heller ikke hensyn til skatteytters skatteevne, og har dermed en gjennomført usosial profil.

Eiendomsskatten ilegges bl.a. boliger, og som kjent er boliger bygd med penger som allerede er beskattet ved inntektsskatt. Som om ikke det skulle være nok, betaler man merverdiavgift og eventuelt andre særavgifter på de materialene man bruker når man bygger denne boligen. Har man i tillegg levd et langt liv, spart og tatt vare på sine eiendommer og vedlikeholdt dem godt, ja, da får man formuesskatt på de samme eiendommene. Og til slutt, som om ikke det skulle være nok, får man enda en beskatning: eiendomsskatten.

Eiendomsskatten er det grunnlag for å fjerne. Derfor foreslår vi at den bør avvikles. Dessuten er virkeområdet for eiendomsskatt blitt utvidet de senere år ved at stadig flere områder er blitt ansett utbygd på bymessig vis. Det finnes derfor en rekke bymessige områder i eiendomsskattesammenheng, bymessigheten for øvrig kan være vanskelig å få øye på. Det er et tankekors at Oslo, når eiendomsskatten er lovmessig forankret i begrepet bymessige områder, ikke krever inn eiendomsskatt, mens en rekke småkommuner har innført eiendomsskatt til tross for at de etter den alminnelige oppfatning overhodet ikke er bymessig bebygd.

Jeg vil for øvrig understreke at de særlige forhold knyttet til eiendomsskatten på kraftanlegg ikke på noen måte kan begrunne at eiendomsskattens virkeområder skal opprettholdes som i dag. Bortfallet av eiendomsskatt på kraftanlegg vil kunne kompenseres, enten gjennom rammeoverføringssystemet, naturressursskatten eller på annen måte.

Jeg tar herved opp vårt forslag i innstillingen.

Presidenten: Kenneth Svendsen har tatt opp det forslag han selv refererte til.

Rolf Terje Klungland (A): I politikken er det mange ting som henger sammen. I den sammenheng må jeg si at forslagsstillerne og representanter her må ha en dårlig hukommelse. Like før jul behandlet Odelstinget eiendomsskatt på kraftverk. Dette førte til nokså store omfordelinger i Kommune-Norge, og noen kommuner er kommet svært ugunstig ut i forhold til resultatet av den omleggingen som ble gjort.

For ca. to måneder siden stod representanten Siv Jensen fra Fremskrittspartiet på denne talerstolen og beklaget seg over reduksjonen i skatteinntekter i Kvinesdal kommune etter den omleggingen som var gjort. 19 mill. kr var reduksjonen i en kommune med 5 000 innbyggere. Dersom forslaget i dag skulle bli vedtatt, ville Kvinesdal kommune måtte kutte 25 mill. kr i sine budsjett, ca. 20 pst. av totalt driftsbudsjett. Det ville, hvis en overfører det til staten, tilsvare ca. 50 milliarder kr. Så kan representantene i denne salen spørre seg hvordan det å kutte

(Klungland)

50 milliarder kr på statsbudsjettet ville vært i forhold til det å drive politisk arbeid i Norge. Dette er realiteten ute i kommunene. Sirdal kommune, med en befolkning på 1 700 innbyggere, måtte ha kuttet 36 mill. kr. Dette kunne blitt realiteten i mange forskjellige kommuner i landet.

Men det er også slik at det er byer som her ville ha blitt rammet hardt i forhold til kutt i eiendomsskatten. Vi vet, i hvert fall vet jeg som kommer fra Sørlandet, at Kristiansand kommune sliter veldig med kommuneøkonomien. Det har sammenheng med inntektssystemet for kommunene, og det har sammenheng med lave skatteinntekter. I fjor gikk Kristiansand kommune med 35 mill. kr i underskudd. Jeg vet ikke hvor mye et kutt i eiendomsskatten i Kristiansand ville utgjort, men det ville vært flere titalls millioner kroner.

Spørsmålet til forslagsstillerne må jo være: Hva vil de si til de kommunene som ville fått så dramatiske kutt i forhold til det å opprettholde sin velferdsstandard? Slik som jeg ser det, kan dette forslaget umulig ha vært gjennomtenkt før det ble lagt fram.

Kenneth Svendsen (Frp): Jeg kjenner ikke til de regnestykkene som er blitt gjort her, men de er i alle tilfeller ikke korrekte. Hvis man ser på siste del i merknadene fra Fremskrittspartiet i innstillingen, står det der at dette skal oppveies enten ved økte rammeoverføringer, naturressursskatten eller på annen måte. Utslagene vil ikke bli slik som representanten beskriver det, det er ikke korrekt.

Så viste representanten til at det er dårlig kommuneøkonomi i mange kommuner, og at kommunene går med store underskudd og ikke er i stand til å gjøre det de skal gjøre. Det tror jeg jammen er rett. Det er så mange kommuner i dette landet som ikke driver på en fornuftig måte, de bruker penger på områder der de ikke burde bruke penger. De sier fra seg alle muligheter til å effektivisere og konkurranseutsette, der det ligger milliardbeløp å spare inn for kommunene på landsbasis. Dette vil man ikke gjøre fordi Kommuneforbundet skal styre den enkelte kommune. Dermed får man ikke midler til dette.

I de fleste fylkeskommuner og kommuner der Fremskrittspartiet er representert, legges det fram budsjettforslag der eiendomsskatten fjernes over et visst tidsrom. Der får man penger og går med overskudd ved at man effektiviserer.

Man satser på å bruke penger på de områder der kommunen skal bruke penger, og ikke på alt mulig annet. Så det er muligheter til å gjøre dette hvis man ønsker og evner å gjøre det. Jeg vil derfor ta avstand fra det som ble sagt her.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg synes at representanten er nokså freidig når han først sier at han ikke kjenner til regnestykkene, og så sier at de ikke er korrekte. Det er jo ting han selv bør vurdere.

Det som er realiteten, er at det stadig foregår en effektivisering i Kommune-Norge. Norges hardeste yrker er i Kommune-Norge, noe som også vises i sykefraværet. Det er ikke sann at kommunene flyter over av penger, og

jeg er veldig glad for at jeg opplever den virkeligheten som faktisk er ute i kommunene. De prioriterer hardt for å gi best mulig velferdstilbud til sine innbyggere, og det er ikke sann at de ikke er med på effektivisering og omorganisering – det foregår kontinuerlig ute i kommunene.

Jeg vil oppfordre forrige taler til å ta en titt på kommuneøkonomien, kanskje reise rundt i noen kommuner og se hvordan det virkelig er, for det som han her la fram, minner om en eventyrforestilling om Kommune-Norge.

Presidenten: Kenneth Svendsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til ett minutt.

Kenneth Svendsen (Frp): Jeg vil gjøre representanten oppmerksom på at jeg har sittet i kommunestyret i Fauske i snart 16 år. Jeg sitter der fremdeles og har god kjennskap til kommuneøkonomi. Fauske kommune gikk med et underskudd – jeg nevner det som et eksempel på at jeg kjenner til dette – på ca. 10 mill. kr i fjor. Den sitter med aksjer i Salten Kraftsamband som representerer en verdi av ca. 300 mill. kr. Ved å selge disse og sette de pengene man fikk for kraftselskapet, i banken, ville man få et utbytte på 25–30 mill. kr pr. år, altså ca. 20 mill. kr mer i økte midler som man kan bruke til velferd i kommunen. Så pengene ligger der hvis noen ønsker å ta dem i bruk, ikke som Fauske kommune gjør, de spekulerer heller i aksjer.

Presidenten: Presidenten hadde håpet at vi kunne komme til en konklusjon i debatten, men det ser ikke slik ut. Hvis dette skal bli en vitneerklæring om hvordan tilstanden er i de respektive kommuner, vil presidenten anta at en kan finne et mer beleilig tidspunkt – men Grethe G. Fossum har ordet.

Grethe G. Fossum (A): Kommunene trenger penger, de trenger penger til mange andre ting enn det Fremskrittspartiet har lyst til at de skal gjøre, og jeg er svært fornøyd med at det er så få kommuner i dette landet som styres av Fremskrittspartiet. For hvordan vil en fremskrittspartikommune se ut? Jo, den vil være kjemisk renset for kultur som det offentlige betaler. Men det vil være ganske mange kommersielle kulturtilbud i de kommunene hvor de er konkurransedyktige. Man vil kanskje ha privat søppeltømming der det lønner seg for kommunen, og der det lønner seg å ha konkurranse. Men hva med de områder hvor det ikke lønner seg å ha konkurranse, hvordan vil de klare seg? Man vil ha et skolesystem hvor grendeskolen legges ned, fordi det ikke er nok foreldre med «bagasje» til å velge nettopp den skolen. Og hvordan vil det se ut med barnehagene? Jeg er meget glad for at Fremskrittspartiet ikke styrer så mange kommuner i dette landet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se neste side)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget går da til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet satt fram følgende forslag:

«Vedtak til lov
om opphevelse av lov 6. juni 1975 nr. 29
om eideomsskatt til kommunane

I

Lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane – oppheves.

II

Loven trer i kraft fra 1. januar 2002.»

Komiteen hadde innstillet:

vedtak:

Dokument nr. 8:55 (2000-2001) – forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Lodve Solholm

og Ulf Erik Knudsen om lov om opphevelse av lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane – avvises.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 58 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.48.35)

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 12.50.
